

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Vitæ Pontificum Romanorum

Ex Antiquis Monumentis Collectæ

Sandini, Antonio

Bambergæ, 1753

XCVIII. Leo III. Anno Christi 795. Constantini VI. Porphyrogeniti Solius 6.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-65464](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-65464)

Annulus *Piscatorius* solam exhibet imaginem D. Petri habitu piscantis è navicula. Hunc *Brevibus* Pontificiis XV. appositum fuisse, tradit Mabillonius laudatus, cum antea Pontifices eo uterentur ad obfigandas privatas epistolas, quas nunc obfignant symbolis gentilitiis.

Brevia, ut ait idem Mabillonius, dicuntur, quod brevi viâ seu manu remotis omnibus ambagibus, absolvuntur; quippe qua à Pontifice, ut plurimum, spontè & absque rei longa discussione conficiuntur. Bulla verò ea de causa fiunt, ut diuturniores sint, & illa potissimum, qua Cardinalium subscriptione firmata, & Consistoriales dicuntur. Vide Cardinalem Petram Procem. in Comment. ad Constitutiones Apostolicas §. 1. & 2. & annotat. ad Clementem IV.

XCVIII.

LEO III.

ANNO CHRISTI 795.

CONSTANTINI VI. PORPHYROGENITI SOLIUS 6.

Postridie obitum Hadriani, eo ipso die, quo sepulturæ mandatus est, in ejus locum Leonem III. pii filium, Romanum, & Romanæ

D 4

Bar. an. 795. §. 40. Pag. §. 3, A 1. 796. §. Ec- 16. 17.

Pag. §. Ecclesie Presbyterum, in *Scripturis*
 3:4. tam divinis, quam secularibus valde eru-
 ditum, morum quoque & vita sanctimo-
 nia clarissimum (1) Clerus populisque
 legerunt. Hic VI. Kal. Januar. Pon-
 tifex consecratus, statim Legatos de
 electione sua misit ad Carolum Fran-
 corum Regem, petens, ut persevera-
 ret Romanam Ecclesiam tueri. Ille
 vicissim per Angilbertum Abbatem
 Romam missum rogavit Leonem, ut
 affirmaret sibi Patriciatum, cuius jure
 arma sumeret pro Ecclesie defension-
 ne. Leo itaque misit Legatos cum mu-
 neribus ad Regem, claves etiam Confessio-
 nis S. Petri, & vexillum Romana Urbis
 eidem direxit. (2) Quorum insignium
 duorum altero quidem Civili, altero ve-
 ro Ecclesiastica rei defendende facultas
 Carolo deferbatur. (3) Officio suo non
 defuit Carolus Nam excitatas factio-
 nibus improborum turbas contra
 Leonem, quartâ vice Romam ve-
 niens sedavit. (4) Tum Leo, ut Prin-
 cipem de Romana Ecclesia optime
 meritum ad ejusdem defensionem,
 cui Imperatores Orientis jampridem
 renunciâsse videbantur, novo bene-
 ficio incitaret, ipso Natali Christi Do-
 mini

Bar. an.

800. §. 1.

6. 8. 12.

Pagi

§. 9. 10.

mini die in Vaticana S. Petri æde nihil tale cogitantem appellavit Imperatorem Romanorum, & decoratum coronâ inunxit oleo sacro (5)

Quem ergo antea Patricium defensorem Ecclesiæ quasiverant Pontifices, eundem Casarem Ecclesiæ defensorem Leo postmodum habuit, ritûque solemnè publicè renuntiavit. (6) Tali modo instauravit Romanum in Occidente Imperium, quod ante trecentos ampliùs annos cum Momylo Augustulo defecerat.

(7) Cùm Carolus Imperator Româ digressus Spoleti degeret, terra ingenti concussa motu tectum Basilicæ S. Pauli Romæ excussit, quarundam Urbium Italiæ partes prostravit, montes etiam proruit. *Ob id, institutum est à Leone, ut precedentibus tribus Ascensionem diebus supplicationes ad diversa templa haberentur: quam rem Mamertus Episcopus Viennensis in Ecclesiam suam primus intulerat, seque pariter ingentis quondam terræmotûs periculo liberaverat.*

(8) De sanguine Christi, ut fama erat, Mantuæ reperto quæsiturus, illuc Caroli Magni rogatu se contulit, comperitque rei veritatem ipse in Galliam profectus nunciavit. (9) Inde,

D 5

Impe-

Bar. an.
801. §. 1.
Pag. §. 2.

Bar. an.
804. §. 1.
3. Pag.
§. 2. 4.

Imperatore comite, processit in Germaniam, eoque petente, si vana narrantibus credere velis, solemnibus ceremoniis decrevit B. Suitbertum habendum esse in numero Sanctorum, (10) Post discessum Leonis Romam, in Concilio, ab Carolo indicto Aquigranum, de processione Spiritus Sancti à Filio disceptatum est, tandemque eò descensum, ut Legati mitterentur ad Leonem petentes, ut controversiam ipse dijudicaret, & vocem *Filioque* ab Gallis & Hispanis Episcopis Constantinopolitano Symbolo rectè insertam responderet. At nihil actum legatione eà, Leone additamentum non probante. Simul enim ut ostenderet se custodem antiquitatis, simul ut repelleret calumnias Græcorum conquerentium, non magni fieri à Latinis auctoritatem Concilii Nicæni & Constantinopolitani, Symbolum prout à 150. Patribus Constantinopoli editum fuerat, in duabus argenteis tabulis, in altera Græcis, in altera Latinis litteris incisum, in S. Petri æde proposuit. (11) *Cum annos viginti, menses quinque, & dies sexdecim regnasset, anno 816. III. Idus Junii, clarus*

Bar. an.

809. §.

52. 53.

62. Pag.

§. 3. 4.

5. 7.

Bar. an.

816. §.

48. 54.

Pag. §. 6.

clarus vitæ sanctimoniâ decessit: quem
anâ die septies vel novies Missarum so-
lemnia sapius celebrasse, fidelium relatio-
ne virotum tradit *Walafridus Strabo de*
rebus Ecclesiasticis cap. 21. (12)

ANNOTATIONES.

(1) Trithemius de Scriptoribus Eccle-
 siasticis cap. 256. apud Joan. Albertum
 Fabricium in Bibliotheca Ecclesiastica pag.
 69.

(2) Annales Francorum Loiseliani ad
 an. 796. apud Duchesnium tom. 2. pag. 39.

(3) Nicolaus Alemannus de Lateranen-
 sibus Varietinis cap. 14. in Thesauro An-
 tiquitatum & Historiarum Italiae tom. 8.
 part. 4. pag. 54. & 55.

Andreas Viciorellus in Addit. ad Cia-
 conicum in Vita Leonis III. Alemannum
 secutus conjicit, Claves Confessionis S. Pe-
 tri à Leone missas ad Carolum non fuisse
thecas reliquis refertas, ut visum est
 Bellarmino de Translat. Imp. lib. 1. cap.
 13. & Baronio ad an. 796. §. 16. *sed*
veras Claves, quæ Vaticana Basilica sa-
res claudabant & reserabant, vel mo-
numenti Principis Apostolorum penetra-
lia servabant. Id enim fecit Gregorius
III. cum Carolo Martello Urbanam ob-
tulit praefecturam, petitque ab eo, ut
Romana Ecclesia susciperet defensionem:
indicabat autem eâ re Gregorius se Ca-
 rolo

rolo Martello defendenda Ecclesia negotium tribuere; & nihil tam Sanctum Roma reperiri, quod sub ejus tutela & praesidio esse, non exoptaret.

Abrahamus Bzovius de Rom. Pont. apud Rocabertum tom. 1. Bibliotheca Pontificia pag. 19. Falsi Novatores, qui ex eo, quod Leo III. Carolo Magno claves aureas ex Sepulchro S. Petri de manu accepit, & vexillum Romanae Urbis miserit, per claves Carolum in possessionem Romanae Ecclesiae, & per vexillum Romanae Urbis immisissum affirmant, ignorantes miserit, vexillum tanquam Defensori Ecclesiae, Claves autem velut religiosorum reliquiarum cultori missas ritum praesico esse: cum ea non tantum Imperatoribus, verum & aliis Principibus Christianis, quibus nihil juris in Ecclesiam Romanam est, temporibus Gregorii causa devotionis mitterentur. Eadem autem Bzovium scripserat Baronius ad an. 796. §. 16. Eodem modo loquitur Pagi ad an. eund. §. 4. qui §. 6. hac de numismate Leonis III, de quo dictum est in vita Leonis I. scribit contra Petrum de Marca: Verum ante Leonem III. similia numismata cedere potuit Stephanus II. & ejus successores, quia ii non minus quam Leo III. supremi Urbis Domini fuerunt.

fuere, quod non video in posterum in
dubium revocari posse. Hoc Pagii testi-
monio refelles ea, quæ alibi his contraria
eidem Pagio imprudenti exciderunt. Vide
annotat. 9. ad Leonem I. & 5. ad Step-
hanum II.

(4) Monachus Sangalensis apud Duches-
nium tom. 2. pag. 118. Leo vexatus à Ro-
manis, Id *clanculo per familiares suos*
Michaeli Imperatori Constantinopoleos
indicari fecit: & ille omne auxilium
ab eo retraxit dicens: Ille Papa Regnum
habet per se, & nostro prestantius, ipse
se per se ipsum vindicet de adversariis
suis.

(5) Eginhardus, seu Eginarthus Caroli
Magni Cancellarius de Vita ejus cap. 28.
Imperatoris & Augusti nomen accepit,
quod primò tantum averfatus est, ut
affirmaret, se eo die, quamvis præcipua
festivitas esset, Ecclesiam non intratu-
rum fuisse, si Pontificis consilium præsci-
re potuisset.

Carolus deinde, omisso Patricii no-
mine, *Imperator & Augustus appella-*
tus est, ut habetur in Annalibus Laues-
hamensibus, qui memoratum Eginhardum
auctorem præferunt, apud Duchesnium
tom. 2. pag. 251. Consentiant Annales
Bertiniani ad an. 801. tom. 2. Scriptorum
Rei. Italic. pag. 505.

Idem Carolus Magnus primus Impera-
torum

torum Occidentis à Leone III. solemniter
inauguratus est. Ejus exemplo Ludovicus
Pius à Stephano IV, Lotharius ejus filius à
Paschali I. anno 823. Ludovicus II. Lotha-
rio genitus, anno 850. à Leone IV. & de-
inde alii. Non enim Francorum Reges se
se Imperatoris nomine appellarunt, ante-
quam Romæ à summo Pontifice inun-
gentur oleo sacro. Ludovicus II. in epistola
ad Basilium Macedonem, Græcorum Im-
peratorem, apud Baronium ad an. 871.

§. 59. *Matrem omnium Ecclesiarum
Dei defendendam atque sublimandam
suscepimus, ex qua & regnandi prius
& postmodum imperandi auctoritatem
prosapia nostra seminarium sumpsit. Nam
Francorum Principes primò Reges, de-
inde verò Imperatores dicti sunt si duntaxat,
qui à Romano Pontifice ad hoc
oleo Sancto perfusi sunt.* Germani postea
Imperatores semel, iterum, ac tertio in-
augurari consueverunt. Siquidem Aquile-
grani primùm imponitur ipsis corona ar-
gentea, tanquam Germaniæ Regibus, de-
inde Modocetia vel Mediolani ferrea, ut
Regibus Longobardorum; postremò aurea
Romæ, ut Imperatoribus. Ritus & cere-
monias describit Ludovicus Antonius Mur-
ratorius in Commentario de corona ferrea
cap. 16. Vide annotat. 4. ad S. Joannem I.

(6) Nicolaus Alemannus cit. cap. 14
ubi hæc etiam habet: *Principio pono, quod
est verissimum, Romanum hoc est Chris-
tiano*

stianorum Imperium duo in primis complecti, summam inter Christianos omnes Principes dignitatem, à quibus Caesar quasi Pater patriæ suspicitur; & Ecclesie defensionem, quam illi quidem ceteris Principibus, Caesar verò tanquam Legionum Imperator suscipere tenetur.

(7) De instauratione Imperii Occidentalis facta à Leone III. dixi summam differtat. 10. fusè dixit Cardinalis Sfondratus in Gallia Vindicata differtat. 2. §. 2. num. 7. Bellarminus de translatione Imperii à Græcis ad Francos, & Cardinalis Petra Comment. ad Constitut. Apostol. tom. 3. pag. 123. num. 7. Vide annotat. 4. ad S. Simplicium.

(8) Sigonius lib. 4. De Regno Italiae ad an. 801. pag. 160.

Ordericus Vitalis lib. 2. Hist. Eccl. pag. 454. inter Scriptores Historiæ Normannorum Duchesnii: *Post hac Indictione IX. 11. Kal. Maji terra motus magnus factus est, & totam Ecclesiam S. Pauli Apostoli diruit, quam Leo Papa optimè reparavit. Litaniis quoque idem Praesul tribus diebus ante Ascensionem Domini jussit celebrari. Nullus predecessorum ejus in Ecclesiis Sanctorum & ornamentis vel aliis necessariis rebus plus, quam ille operatus est.*

Luitprandus Ticinensis Diaconus De vi-
tis

tis Rom. Pont. seu alius ejus libri auctor, in vita Leonis III. *Hic constituit, ut tres dies ante Dominicam Ascensionem Litanias celebrarentur.*

Sidonius Apollinaris lib. 5. epist. 14. *Quarum*, videlicet Rogationum, nobis solemnitatem primus Mamertus Pater & Pontifex reverentissimo exemplo, utilissimo experimento invenit, instituit, invexit. Jac. Sirmondus ad hunc locum. *De institutis à Mamerto Viennensi Episcopo rogationibus exstat homilia Alami Aviti ejusdem Ecclesie Antistitis, & consentiunt antiqui omnes Scriptores. Quare frustra laborant, qui propterea quod Litanias, supplicationesque ante Mamertum in Ecclesia existisse legunt, ideo illum rogationum non primum auctorem, sed restauratorem dici volunt. Frustra inquam. Neque enim quaesitum, an primus Litaniarum usum in Ecclesiam invexerit, quem constat multo antiquiorem fuisse, sed an eos instituerit, quae ante Ascensionem Domini celebrantur, Rogationesque propria jam voce nunciantur. In quo, ut dixi, consentiunt omnes, & Sidonii verba invenit, instituit, invexit, dubitari non sinit. Rogationum ergo primus auctor Mamertus.*

Microlodus cap. 57. tom. 18. Bibl. Patr. pag. 489. *Triduaana Litania ante Ascensionem Domini non Romanæ, sed Gallicanæ sunt, quia illas S. Mamertus Viennensis Episcopus instituisse legitur: quas sancti Patres non equitando, non vestibus pretiosis utendo, sed in cinere & cilicio, sicut & Majorem Litaniam, observari statuerunt.* Vide Hugonem Menardum in observat. ad Librum Sacramentorum S. Gregorii pag. 393. Mabillonium de Liturgia Gallicana pag. 152. & Edmandum Martene de divinis Officiis cap. 27.

(9) Lege Eminentissimum Auctorem Lambertinum de Serv. Dei Beatif. & Beat. Canoniz. lib. 4. part. 2. cap. 7. Vide etiam Bolland. die 15. Martii pag. 378. num. 12. & Honoratum à S. Maria tom. 3. Animadversionum in regulas & usum Critices lib. 5. dissertat. 5. §. 1. Uterque recitat versus Joannis Baptiste Mantuani ex libro 3. Factorum ita canentis de S. Longini corpore unâ cum Christi sanguine translato Cæsarâ Mantuam.

*Secula post aliquot tua sunt translata
per undas*

Corpora in Italiam Christi cum sanguine sacro

*Ad Cruois excelsæ quondam vestigia
lecto,*

Sandini Vitæ Pontif, E Atque

*Atque in vase brevi tecum post fata
sepulto,*

*Ultima divino sedes tibi Mantua nam
Hospitiumque fuit - . . . Hic re-
quiescis adhuc.*

(10) Qui putant, hanc fuisse primam
solemnem canonizationem. decepti sunt
epistolâ S. Ludgeri Episcopi Monasterien-
sis, quam refert Baronius ad an. 804. §. 2.
Siquidem epistolam illam, seu narrationem
vitæ S. Suitberti subdititiam esse, ostendit
Cardinalis Lambertinus De Serv. Dei Beati-
& Beat. Canoniz. lib. 1. cap. 7. num. 13.
& cap. 8. num. 2. pluribus auctoribus af-
firmat, *primam Canonizationem à sum-
mo Pontifice solemniter factam non esse
eam S. Suitberti, quæ facta dicitur à
Leone III. sed eam S. Udabrics Episcopi
Augustani factam à Joanne XV.*

(11) Vide Annotat. 7. ad S. Damasum I.

(12) Bona lib. 5. Rer. Liturgic. cap. 14.
S. 5. multa recenset Sanctorum virorum
exempla, qui pluries uno die sacrificium
peragebant, nullâ etiam urgente necessitate,
ex sola pietate in Deum: quia nimirum
ea erat illorum temporum consuetudo, quam
postea abrogavit Alexander II. ut demon-
stratum est annotat. 5. ad ejus vitam.

